

La llei electoral com a símptoma

Disposem d'una nova oportunitat per aprovar una llei electoral catalana. Que no s'hagi pogut fer abans indica que no hi ha hagut la mínima ambició política compartida. Que s'ha assumit, legislatura rere legislatura, que no hi havia les condicions adequades, ni la voluntat, ni cap perspectiva d'obtenir el consens necessari. No disposar encara d'un sistema electoral propi és una de les proves més demolidores de la subordinació ordinària dels objectius polítics generals al càlcul partidari. No tothom n'ha estat responsable en la mateixa mesura; això és evident. Però es tracta, sens dubte, d'un dels fracassos col·lectius més descoratjadors de la política catalana d'ençà del restabliment de la Generalitat i el Parlament.

La imminència d'un canvi de cicle polític ha estat assenyalada per Joan Botella i altres experts com un factor d'oportunitat que caldria aprofitar. La configuració d'un mapa polític nou –a Espanya i a Catalunya–, que es començarà a dibuixar a les eleccions municipals del maig, disminueix el valor de les inèrcies electorals anteriors i pot afeblir les resistències més repatànies a una nova llei. I en les eleccions del setembre al Parlament de Catalunya hi intervindran variables que en faran un plebiscit i que n'eixamplaran el sentit democràtic: serviran perquè la població, després d'un llarg procés reivindicatiu, es pronunciï sobre la sobirania, el tema que li han vetat sistemàticament. Totes dues dimensions –mapa polític nou, eleccions plebiscitàries– conviden a

no diferir més l'adequació i l'actualització d'unes regles de joc heretades i manifestament millorables. El desgast i la deteriorada reputació de l'actual model de participació democràtica no va referit només al sistema electoral, però l'afecta de ple. Fer-ne un de propi, nou, incorporant-hi elements substancials que milloressin la representativitat de les persones electes (circumscripcions menors, més proporcionalitat, llistes desbloquejades, nombre d'escons en funció de la participació, ampliació de les opcions de participació electoral...) contribuiria a restablir la confiança en el sistema polític.

La insatisfacció amb els models d'estat existents i la preocupació per millorar els instruments de govern són una prioritat global. El debat és als EUA, a la Xina, a la UE, al Japó, a l'Índia, a Mèxic, al Brasil, a Turquia.

JOAN M. TRESSERRAS

COMUNICÒLEG, UAB

CONSULTEU
MÉS ARTICLES A
www.ara.cat

A tot arreu. La majoria de societats es declaren profundament decebudes amb la configuració dels seus sistemes polítics i de govern. A *The fourth revolution. The global race to reinvent the state* (2014), John Micklethwait i Adrian Wooldridge aborden la qüestió i parlen del repte de modernitzar una institució –l'estat– que “hem sobrecarregat de responsabilitats”. Repassen l'evolució de la forma estat, les seves mutacions fonamentals, i es formulen preguntes bàsiques com ara “¿per a què ha de servir l'estat?”, “¿com hauria de canviar?”

Des d'aquesta perspectiva i en ple procés, l'aprovació d'una llei electoral catalana ens pot semblar un objectiu menor. Però no fer-ho –o no intentar-ho amb generositat i determinació– deixaria al descobert la fràgil convicció d'alguns a l'hora d'assu-

mir el repte major de construir un nou estat a Catalunya. El gran desafiament polític d'aquesta primera meitat del segle XXI és disposar d'uns millors instruments de representació i de govern, més transparents i eficients, més accessibles i sensibles a les iniciatives de la gent, capaços d'impedir les grans desigualtats i les distorsions de tot ordre que la lògica del capital i dels mercats va originant. Aquest objectiu constitueix el marc de referència de l'esforç català per l'emancipació social i nacional i per obtenir el ple reconeixement com a subjecte polític. L'independentisme català no aspira a la construcció d'un estat que institucionalitzi el poder d'una minoria i li atorgui la capacitat de determinar l'abast i la naturalesa de la nació. Ben al contrari, l'independentisme apel·la a la voluntat majoritària de la nació de no ser dominada ni sotmesa i de poder disposar d'instruments que protegeixin i aprofundeixin els seus drets i llibertats. Volem un estat construït des de la nació i al seu servei. Per això és tan decisiu que l'actual reclamació de l'estat no tingui una arrel burgesa i que les grans mobilitzacions per l'estat català tinguin una base popular. Està en joc, justament, la superació dels projectes i els ideals de la vella Catalunya burgesa. I l'emergència d'una nova hegemonia transversal i popular: la que es nodreix dels neguits i aspiracions de l'entramat de persones i grups que constitueixen, efectivament i des de fa molt temps, la nova columna vertebral econòmica, política i cultural del país.

No disposar d'un sistema electoral propi és una prova de la subordinació dels objectius polítics generals al càlcul partidari

LAMARTARILE

Un model de participació democràtica que millorés la representativitat de les persones electes restabliria la confiança en la política